

KOCKÁZATLISTA

ÖNGYILKOSSÁG, ÖNAGRESSZIÓ RIZIKÓFAKTORAI					HETEROAGRESSZIÓ, ERŐSZAKOS VISELKEDÉS RIZIKÓFAKTORAI		ELHANYAGOLÁS, ÖNELHANYAGOLÁS, ÁLDOZATTÁ VÁLÁS RIZIKÓFAKTORAI
Statikus (nem változtatható)	Dinamikus (jelenlegi/időleges/kezelendő)	Elsődleges (pszichiátriai)	Másodlagos (pszicho-szociális)	Harmadlagos (demográfiai)	Statikus (nem változtatható tényezők)	Dinamikus (jelenlegi/időleges) (kezelendő tényezők)	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Korábbi öngyilkossági kísérlet(ek)/ önsértés ➤ Szuicid előzmény a családban (1. vagy 2. fokú rokonok) ➤ Súlyos testi betegség/fogyatékoság ➤ Izoláció/ különvált/ özvegy/ elvált ➤ Munkahely elvesztése/ nyugdíjazás 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Öngyilkossági gondolatok ➤ Öngyilkossági terv/szándék ➤ Jelenleg fennálló súlyos, major mentális betegség (pl. depresszív epizód, bipoláris zavar, szkizofrénia) ➤ Erős szorongás, agitáció, alvászavar ➤ Reménytelenség/ megküzdési mechanizmusok elégtelensége ➤ Megterhelő életesemény a közelmúltban ➤ Halálos módszerek könnyű elérhetősége (lőfegyver stb.) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Jelenleg fennálló pszich. betegség <ul style="list-style-type: none"> ▪ affektív betegségek: <ul style="list-style-type: none"> ○ bipoláris II> bipoláris I> unipoláris major depresszió ○ agitált/kevert depresszió ○ súlyos depresszió, reménytelenség, alvászavar ○ komorbid szorongásos betegség ○ komorbid alkohol-, illetve drog-betegség ○ ciklotím/ hipertím/ depresszív temperamentum ○ impulzív/agresszív személyiségvonások ○ komorbid személyiségzavar (főleg borderline) ○ mánia (diszfóriás/kevert) ▪ szkizofrénia (főleg ha depressziós tünetek is vannak) ▪ alkohol/gyógyszer/drog/nikotin abúzus/addikció, szerencsejáték-függőség ➤ Megelőző öngyilkossági kísérlet ➤ Szuicid előzmény a családban az 1. vagy 2. fokú rokonok között ➤ Kórházból való elbocsátást követő időszak ➤ Az öngyilkossági szándék/ halálvágy kommunikációja 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kora gyermekkori negatív életesemények (fizikai/ szexuális abúzus, szülő halála, válás stb.) ➤ Impulzív, agresszív, személyiségvonások major affektív betegség nélkül ➤ Ciklotím, hipertím, depresszív temperamentum major affektív betegség nélkül ➤ Izoláció/ különvált/ özvegy/ elvált ➤ Súlyos testi betegség (krónikus fájdalom, mozgáskorlátozottság) ➤ Munkanélküliség, komoly anyagi problémák (munkahely elvesztése/nyugdíjazás) ➤ Súlyos akut negatív életesemények/ megterhelő életesemény a közelmúltban ➤ Dohányzás ➤ Halálos eszközök könnyű elérhetősége 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Férfi nem ➤ Serdülőkor (fiúk) ➤ Idős kor (mindkét nem) ➤ Sérülékeny csoportok (öngyilkosok hozzátartozói, homo- vagy biszexualitás, bevándorlók, börtönlakók stb.) ➤ Nagyobb kockázatú időszakok (tavasz/kora nyár, a hét első napjai, premenstruum, férfiaknál születésnap) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Erőszakos cselekmény(ek) az előzményekben ➤ Korábbi fegyverhasználat (bármilyen fegyverrel) ➤ Férfi nem ➤ 35 év alatti életkor ➤ Előzményekben: <ul style="list-style-type: none"> ▪ bűnügy ▪ állatkínzás ▪ agresszív magatartás ▪ gyermekkori abúzus, agresszív bűncselekmény elszenvedője ➤ Szerepzavar/szerepkonfliktus (stresszkeltő életesemény, változás, amellyel nem tud megbirkózni) ➤ Anamnézisben: <ul style="list-style-type: none"> ▪ alkohol/drog/nyugtató abúzus/addikció ▪ szkizofrénia, mánia ▪ antiszociális személyiségzavar 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Környezetre irányuló agresszív szándék ➤ Verbális agresszió ➤ Hozzáférs bármi fegyverhez ➤ Súlyos, kezeletlen mániás állapot ➤ Szkizofrénia, paranoid gondolatok/téveszmék ➤ Erőszakra buzdító hallucinációk ➤ Düh, agitáció, frusztráció ➤ Erőszakos gondolatok ➤ Szexuális abúzus vulnérabilis személyekkel szemben, vagy nem konszenzuális szexuális kapcsolat erőltetése ➤ Önkontroll csökkenése ➤ Jelenlegi alkohol /drog/nyugtató abúzus/addikció 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Értelmi fogyatékoság ➤ Testi fogyatékoság ➤ Súlyos mozgáskorlátozottság ➤ Idős kor ➤ Addikciók: <ul style="list-style-type: none"> ▪ kémiai (alkohol/ kábítószer/ nyugtatók/ nikotin) ▪ viselkedési ➤ Demencia ➤ Szkizofrénia, depresszió, mánia, kényszerbetegség ➤ Egyedül élő személy: <ul style="list-style-type: none"> ▪ tartósan ▪ ideiglenesen ➤ Hajléktalanság

A Kockázatlista a *Kockázatbecslés és –kezelés a pszichiátriai gondozói gyakorlatban* című könyv melléklete.

A kiadvány az EFOP-2.2.0-16-2016-00008 azonosító számú Pszichiátriai és addiktológiai gondozóhálózat fejlesztése kiemelt projekt keretében készült.

szerkesztette: Kárpáti T., Rihmer Z., Vandlik E., Blazsek P., ISBN 978-615-5502-26-2, (Budapest, 2019)